

COLUMN

Uit de put

Het is niet te doen. Op de autoradio scroll ik al de hele week langs alle zenders. Muziek, nieuws, muziek en achtergronden bij hetzelfde nieuws. Nog meer muziek, maar nauwelijks Franse chansons. Begrijp me niet verkeerd, Edith Piaf, Charles Aznavour en Julien Clerc kan ik missen, maar *Radio Tour de France* en *RadiOlympia* niet.

Voor de laatste niet. Op onze vakantieadressen in Frankrijk en België ging de radio de voorbije weken al vroeg aan. En als er een belangrijke finale in aantocht was, schakelden we op de gammele wifi in onze chalets over op 'bewegende' beelden.

Dan zagen we een roeier stotterend olympisch goud veroveren en Finkie Bo naar goud rennen. Tussendoor natuurlijk ook de finale van de PC gekeken en zelfs die van de Ald Meiers Partij, waar de meiden uit ons dorp de kransen ophaalden.

De laatste vakantieweek thuis was helemaal een heerlijkheid. De hele dag sport op tv. Beukende kanovaarders, razendsnelle klimmers en duizelingwekkende dunks van Amerikaanse basketbalsterren. Ik slurpte alles gretig op. Zoals ik dat eerder deze zomer ook met het EK voetbal en de Tour de France deed.

Automatisch doe ik in zulke zomers zelf ook een beetje mee. Badmintonnen alsof we in de olympische finale stonden, waterpolo in het zwembad en ook van het kanovaren op de Lesse maakten mijn zoon en ik een olympische wedstrijd. Vrouw en dochter ook, want die probeerden zo'n spectaculaire koprol in het water te maken. Schaafwonden alom. Geen succes.

Dat was mijn 'olympisch' rodelwedstrijdje op de Col de la Schlucht ook niet. Slag over de kop uit de baan gevlogen. Met 100 kilo-plus genereer je iets te veel snelheid, kwam ik iets te laat achter.

100 kilo-plus genereert te veel snelheid in de rodelbaan

Een andere Fries was trouwens een stuk succesvoller op die berg. Pieter Weening zette er in juli 2005 nog eens aan. Hij liet zijn medevluchters achter, werd vlak voor de top bijgehaald door Andreas Klöden, maar won in Gérardmer met een banddikte verschil toch de achtste etappe van de Tour de France.

Maar ik dwaal af. Wat baal ik dat de Zomerspelen voorbij zijn. Tevergeefs zocht ik op de radio, tevergeefs zapte ik langs de kanalen. Ja, het betaald voetbal is begonnen, Europees ook, maar ik zit nog niet in de voetbalflow. Daar helpen zelfs 34 penalty's nog niet bij. Ik wil boogschutters zien, klimmers, schermers, discuswerpers en worstelaars. Die komen wel weer tijdens de Paralympics, maar dat is toch anders.

De Tour de Femmes? Leuk hoor, maar daar kan ik geen uren naar kijken. Het EK beachvolleybal, tja, toch wat mosterd na de spreekwoordelijke maaltijd. De paar dagelijkse uurtjes skütsjesilen zijn wel een welkome afleiding. Ik snap niets van het radiocommentaar, maar spannend is het wel.

Het is afkicken. Zelfs onze dochter van 17 heeft er last van. 'Wannear binne der wer Olympische Spelen, want dan wol ik noch folle mear sjen.' Vier jaar en dan is er pas weer zo'n sportzomer. Nog 1438 dagen die we door moeten komen.

Maar hoe dan? Het zwarte gat, blue monday, ik heb er last van. En flink ook. Het is zaak er zo snel mogelijk uit te komen. Wellicht lukt het zondag op het kaatsveld in Wommels. Daar strijden 36 vrouwen in de generale voor hun PC. Die moeten me toch wel uit de post-olympische put kunnen trekken?

JOHAN STOBBE
johan.stobbe@lc.nl

Na achttien jaar kan het zaterdagmiddag zomaar weer gebeuren: een junior die op het FK fierljeppen de Sulveren Pols wint. Die meest begeerde trofee gaat naar de ljepper met de verste afstand. Junior Hannes Scherjon en senior Bart Helmholt waren in 2006 de hoofdrolspelers in die strijd.

Hannes Scherjon (links) sprong in 2006 als junior het verst tijdens het FK fierljeppen en troefde Bart Helmholt (rechts) af met de verste afstand.

“

IK LEI MYSELS SELS SAFOLLE DROK OP
DAT IK LETTERLIK MISLIK WIE OP DAT FK

De druk van de Sulveren Pols

TEKST EDWIN FISCHER
FOTO'S MARCEL VAN KAMMEN

De Friese fierljeptitel is voor veel Friese springers het belangrijkste doel van het seizoen. Dat geldt zeker ook voor de senioren. De seniorentitel is een niemendalletje zonder de Sulveren Pols. Want aan de Friese titel zonder de verste dagafstand te springen, houdt de winnaar lang een bittere nasmaak over.

In de historie van het FK fierljeppen, dat in 1957 voor het eerst over de vaart in Winsum versprongen werd, is het pas zes keer voorgekomen dat een junior verder ljepte dan de winnaar bij de senioren.

Hannes Scherjon was in 2006 de laatste die het felbegeerde kleinnood voor de neus van senioren-winnaar Bart Helmholt wegkaapte. Het Fierljepmuseum – toevallig door dezelfde Hannes Scherjon bestierd aan de Dr. Ypey-laan in Noardburgum (naast de beroemde klompenmakerij) – besteedt ook aandacht aan dit veelbesproken fenomeen.

KAMPIOENENBORDEN

De prachtige kampioenenborden die normaal in het museum hangen en vandaag voor even weer het terrein van de Winsumer FK-schansen opfleuren, vertellen dat het Fries seniorenkampioen Jan Wijnja twee keer overkwam. In 1959 en in 1961 zag hij respectievelijk de junioren Tamme Velstra en George Valkema er met de grootste eer vandoor gaan.

Catharinus Hoekstra was als junior in 1977 en 1979 Sulveren Pols-winnaar. Hij gaf Klaas Leijstra en Rindert Rosier het nakijken. In 1994 sprong junior Marcel Nijboer verder dan een hevige ontsemde senior Bjinse Wolters. „Dat ha ik noch sa goed foar de bril”, zegt de bijna 42-jarige Bart Helmholt met een brede lach. „Bjinse wie doe myn trainer en hy wie poer dat hy de Sulveren Pols net wûn.”

In het fraaie fierljeppark in Noardburgum blikken de hoofdrolspelers van 2006 terug. Opmerkelijk genoeg kan Helmholt zich zijn eigen deceptie in dat jaar niet meer zo goed herinneren. „Ik sil fêst ek lulk en foaral teloarsteld west ha. Ik wit wol dat ik, seker noch yn dy earste senioarejierren, net de bêste ferliezer wie. Dat ha ik leare moatten.”

Hoe ging het ook alweer op dat memorabele FK in 2006? Helm-

Hannes Scherjon en Bart Helmholt strijden achttien jaar later symbolisch weer om de Sulveren Pols.

“
IK WIE NOAIT
TREDEN MEI 'GOED'
AS IT NEI MYN
IDEE BETTER KOE

holt was de grote favoriet voor zowel de Friese seniorentitel als voor het winnen van de Sulveren Pols. In zijn eerste twee seniorenjaren zag hij, zwaar teleurgesteld, Klaas Haanstra en Henk Schievink Fries kampioen worden.

'LETTERLIK MISLIK'

Helmholt weet nog goed wat voor effect dat op hem had. „Dat soarge der mei foar dat ik mysels in hiel soad drok oplei. Ik fûn mysels de bêste en moast winne. Ik lei my-

sels sels safolle drok op dat ik letterlik mislik wie op dat FK. Alles wat ik yn de mûle stoppe, jage ik der ek wer út.”

Maar er was ook behoorlijke druk bij Hannes Scherjon. „It wie myn lêste jier by de junioaren. By de jonges wie ik wol al Frysk kampioen wurden, mar junior noch net. Dus ek ik lei mysels de drok op om no wol de titel te pakken. Mar echt mislik wie ik dan wer net.”

Zonder het toen van elkaar te weten, kozen de twee clubgenoten van Fierljepklup Burgum dezelfde tactiek: hun wedstrijd met een machtige eerste afstand 'doodspringen'. In die tijd sprongen de junioren nog in het eerste wedstrijddeel en kwamen de senioren-topklassers in de tweede groep aan bod.

Hannes Scherjon startte met een uitstekende sprong van 18,65 meter. „Foar dy tiid wie dat in poerbêste junioareôfstân”, zegt hij, gravend in zijn geheugen. „Dat wie foar myn gefoel foldwaande foar in plak yn de finale, mar wis fan de winst fiede ik my mei konkurrinten as Thomas Helmholt en Piet Scherjon noch net.”

VERSTE AFSTAND

Toch ging Scherjon als beste junior die finale in en kon hij in alle rust gaan kijken wat de topklassers zouden doen. Want zijn afstand zou, gezien de winnende afstanden die er in dat seizoen door de senioren geljept waren, ook zomaar eens genoeg kunnen zijn voor de Sulveren Pols.

Die droom liet Bart Helmholt vooralsnog al met zijn eerste voorrondeponing uiteen spatten. De Burgumer favoriet knalde met 19,32 ruim over de 18,65 van Scherjon heen en scherpte die afstand daarna nog aan tot 19,37. „Dêrmei hie ik de wedstriid by de senio-

aren wol deasprongen, ja. Al moat ik earlik bekenne dat ik net mear wist dat dat myn taktyk wie”, verklapt Helmholt.

De Burgumer rekende zich eigenlijk al rijk. Maar rekende verkeerd. In de eerste finale-sprong klopte alles bij Hannes Scherjon. In schitterende stijl, het handelsmerk van de Noardburgumer, kwam hij plots tot 19,69. Daarmee bleef hij slechts 3 centimeter verwijderd van zijn twee weken eerder gesprongen Fries juniorenrecord.

RITMISCH HANDEN KLAPPEN

Bart Helmholt veert op: „Wat my noch it measte bystiet fan dy sprong fan Hannes is de ritmysk yn syn hannen klappende Eelke, de heit fan Hannes. Dy rûn as coach efter him oan op de skâns. Dy man wie sa fierljepbesiele, sa bliid ek mei Hannes syn prestaasje.”

Beide mannen vallen even stil. In gedachten zien ze het tafereel weer voor zich. Ze denken aan de veel te vroeg overleden Eelke Scherjon, die ongetwijfeld trotser op de winst van de Sulveren Pols van zijn zoon was dan de winnaar zelf.

Die daarna nog wel met een opmerkelijke ontboezeming komt. „Ik tink dat ik in bettere karriêre by de senioren hân hie, as net ik mar Bart dy dei de Sulveren Pols wûn hie. De ferwachtingen wiene dêrtroch altyd heech. Ik woe en moast better wurde.”

HARD VOOR ZICHZELF

Scherjon was na dat moment nooit meer tevreden, ook op momenten waar hij dat wel had moeten zijn. „Ik wie te hurd foar mysels. Dat is in les dy 't ik no wol mei jaan wol. Ik wie noait tevreden mei 'goed' as it nei myn idee better koe.”

Scherjon won nooit meer een Friese (senioren)titel, laat staan de Sulveren Pols. Helmholt gebruikte de deceptie vooral als motiverende factor en heeft zelfs twee Sulveren Polsen in zijn bezit. Het kleinnood is voor altijd van een ljepper als hij die drie keer wint.

In 2008, 2009 en 2010 won Helmholt de prijs en mocht deze dus houden. Vanaf 2012 voltooide hij een tweede trilogie. „No tink ik wol: it is bysûnder wat je alle-gear prestearre ha. Ik ha te lang it wurdje 'moatten' derop set. Dat is wat ik nei dy dei mear loslitten ha.”

'Mei de foet op 'e top ôfsette, Germ Terpstra moat dat kinne'

De tot vandaag regerend Fries kampioen Rutger Piersma kan, als hij op de Winsumer FK-schansen van Sint Japik arriveert, zijn Sulveren Pols meteen doorgeven aan Germ Terpstra. Hannes Scherjon en Bart Helmholt zijn, zoals veel insiders, overtuigd van een overall-zege van de junior uit Tzum.

Daarmee zou Terpstra de opvolger worden van Hannes Scherjon, die in 2006 de laatste junior was die op het FK de verste afstand van de dag noederde en de 'wikselprijs' van het FLB wegkaapte voor de seniorenneus. „Germ springt sa maklik en ek sa maklik fier”, zegt Scherjon over de derdejaars junior. „Sels as er eagenlik net yn 'e wedstriid sit, wit er dochs ynienen in supersprong te meitsjen.”

De voormalige topjepper uit Noardburgum ziet Terpstra in staat om ooit het Nederlands seniorenrecord (22,21 meter van Jaco de Groot) te verbeteren.

Die voorspelling onderbouwt hij met een bizarre theorie. „Yn myn junioaretiid haw ik besocht om safier yn 'e pols troch te klimmen dat ik myn foet op 'e top sette koe. Dat soe in enoarme ympuls oan de útsprong jaan en dus in folle fierdere ôfstân opsmite.”

Het lukte hem niet. „It wie foar my fysyk net weilein, mar as ien it kinne moat, dan is Germ dat.” Zaterdag heeft de Sulveren Pols-favoriet die opzienbarende techniek nog niet nodig om de verwachting waar te maken.

Bart Helmholt is helder: „Der binne gjin senioren dy 't der dit seizoen kwa ôfstannen sa boppeútstekke as Germ. Fansels kin in Freark Kramer de fierste ôfstân springe, binne Nard Brandsma en miskien Oane Galama ek kânshawwer, mar se springe net wat Germ springt.”